Kodeks 2.0

Po co tworzyć Kodeks 2.0?

Zadaniem szkoły jest opracowanie, przetestowanie i wprowadzenie w życie zasad korzystania z technologii komunikacyjno-informacyjnych w nauczaniu i uczeniu się. Chodzi o zdobywanie, rozwijanie i sprawdzanie wiedzy i umiejętności uczniów, ale także o komunikację wewnątrz szkoły oraz o kontakty z rodzicami i instytucjami zewnętrznymi (bibliotekami, muzeami, władzami lokalnymi, organizacjami pozarządowymi, wyższymi uczelniami), które mogą pomóc nauczycielom i uczniom w pracy.

Kodeks 2.0 ma być zestawem reguł, które uporządkowałyby obecne zamieszanie z nowymi technologiami. Powinien wyjaśnić, jak komputer, Internet, komórka itp. – wspaniałe w zabawie i komunikacji – mogą pomóc mądrej edukacji. A nie tylko dostarczać prostych pomocy, gotowców i ściąg, które zastępują własną twórczość i rozleniwiają umysły.

Tworząc swój lub modyfikując kodeks szkoły zeszłorocznej (przykłady takich kodeksów znajdują się na platformie, w „Materiałach” do Zadania TIK), szkoła odwołuje się do podanej listy problemów, ale na zawarte w niej pytania odpowiada zgodnie z własnymi potrzebami. Może skorzystać z naszych sugestii a także zwrócić się o pomoc do ekspertów (kontakt do nich można znaleźć na platformie, w dziale „Ekpserci”).

Stworzenie szkolnego kodeksu jest głównym zadaniem nowych szkół w I semestrze.

Szkoły, które posiadają swoje Kodeksy 2.0 z poprzednich edycji, w I semestrze powinny je zweryfikować.

W II semestrze nauczyciele i uczniowie będą stosować punkty kodeksów, realizując uczniowskie projekty badawcze, społeczne czy artystyczne (jak w naszych akcjach „Uczniowie z klasą” i „Nauczyciel z klasą”) na lekcjach różnych przedmiotów lub w ramach programu wychowawczego szkoły. Będzie to też dobra okazja, by zastanowić się nad modyfikacją zapisów kodeksu i na bieżąco uzupełniać listę dobrych pomysłów na wykorzystanie TIK w nauczaniu i uczeniu się. Pełna wersja szkolnego kodeksu powstanie w końcu roku szkolnego – najlepiej przedstawić ją na szkolnym Festiwalu 2.0, który podsumuje dokonania szkoły w programie. To właśnie na nim zespoły uczniowskie zaprezentują rezultaty swoich projektów edukacyjnych realizowanych z wykorzystaniem TIK.

Kodeks 2.0 powinien być początkiem rozmowy nauczycieli z uczniami, a – gdy to możliwe – także z udziałem rodziców. Nauczyciele wchodzą tu na terytorium, na którym ich podopieczni często czują się bardzo pewnie, co wymaga od nich otwartości i gotowości do zamiany ról w relacji uczeń – nauczyciel.

Szkolny kodeks powinien powstawać w toku dyskusji, a także być łatwy do zmodyfikowania, gdy pojawią się nowe narzędzia TIK i nowe możliwości (a co za tym idzie – nowe problemy związane z ich używaniem).

Naszą intencją jest, by kodeks żył dalej, dostosowując się do zmian technologicznych, nowych potrzeb i pomysłów szkoły. By był punktem odniesienia dla pracy nauczycieli i uczniów, by pomagał także rodzicom ocenić, czy szkoła sensownie wykorzystuje nowoczesne technologie w nauczaniu ich dzieci.

Jak pracować nad Kodeksem 2.0?

1. **W toku debat i dyskusji** – przy tworzeniu Kodeksu 2.0 ważna jest wymiana doświadczeń i opinii.
   Nauczyciele powinni przedyskutować z uczniami dotychczas panujące w szkole zasady korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK). W trakcie dyskusji nauczyciele i uczniowie wypracowują wspólne stanowisko. Ważnym momentem tworzenia lub modyfikowania Kodeksu 2.0 jest debata ogólnoszkolna, która pozwala skonfrontować ze sobą różne propozycje Kodeksu 2.0, a także włącza do dyskusji Dyrekcję i innych uczniów. Kodeks 2.0 ma służyć całej szkole, dlatego powinien zostać wypracowany jako kompromis uwzględniający najważniejsze potrzeby całego środowiska szkolnego. Dyskusję o Kodeksie 2.0 można prowadzić równolegle w sieci: na blogach uczniowskich, na forum szkoły, poprzez komunikatory, etc. Dyskusja taka powinna toczyć się w ciągu całego roku szkolnego.

   W trakcie realizacji Zadania TIK uczniowie powinni przetestować wybrane zagadnienie Kodeksu. Ważne, aby po jego zakończeniu uczniowie wspólnie z nauczycielem wyciągnęli wnioski, jak zasady Kodeksu mają się do ich szkolnego życia, czy mogą je zmienić na bardziej przyjazne oraz jak te zasady wpływają na proces uczenia się.

2. **W ścisłej współpracy z uczniami** – Kodeks służy przede wszystkim uczniom, ma pomóc im w bezpiecznym i twórczym korzystaniu z TIK.
   Uczniowskie uwagi, refleksje i doświadczenia w kontaktach z TIK mają wielką wartość – dzięki nim Kodeks 2.0 ma szansę stać się praktycznym i użytecznym narzędziem, odpowiadającym na faktyczne potrzeby szkoły. Wymaga to od nauczycieli otwartości na propozycje uczniów, a często także gotowości do zamiany ról uczeń-nauczyciel – w dzisiejszych czasach to uczniowie są tubylcami w świecie TIK.
   Czasem postulaty uczniów mogą wydawać się kontrowersyjne – w edycji 2010/2011 szczególnie dużo emocji wzbudziła propozycja używania komórek na lekcji. Jak pokazał przykład gliwickiego Gimnazjum z Oddziałami Dwujęzycznymi nr 14, postulat wyjęcia komórek spod ławek może się doskonale sprawdzić w codziennej praktyce szkolnej. Coraz więcej uczniów posiada smartfony – multimedialne urządzenia, w których funkcja telefonu rzadko kiedy jest tą najczęściej używaną. Za pomocą smartfonów i większości komórek można tworzyć filmiki dokumentujące przebieg projektów edukacyjnych, nagrywać na dyktafon lekcje dla chorego kolegi, oglądać prezentacje multimedialne czy przeprowadzać pomiary i obliczenia na przedmiotach ścisłych.

3. **Adekwatnie do poziomu nauczania** – postulaty Kodeksu muszą być zrozumiałe dla uczniów.
   Tworzenie Kodeksu będzie inaczej przebiegać w pierwszej klasie szkoły podstawowej, a inaczej w liceum. W podstawówce potrzebna będzie z pewnością większa pomoc nauczyciela, postulaty będą zapewne dość ogólne i przyjmą postać prostych, czytelnych reguł, np. „W naszej szkole telefony komórkowe uczniów i nauczyciela są podczas lekcji wyłączone”. Pracując z młodszymi uczniami, warto wykorzystać ich inwencję, np. zaprosić ich do zilustrowania zasad kodeksu lub odegrania scenek inspirowanych konkretnymi regułami stosowania TIK. W „Szkole z klasą 2.0” w roku 2010/2011 w Publicznej Szkole Podstawowej nr 2 im. Kazimierza Brodzińskiego w Bochni uczniowie przy wsparciu nauczycieli przygotowali na debatę szkolną komiksy o stworku Tikusiu przedstawiającym, jak prawidłowo korzystać z TIK.

4. **Zgodnie z potrzebami szkoły** – każda szkoła ma inne potrzeby i możliwości.
   Zaplecze techniczne, możliwości finansowe i kadrowe są odmienne dla każdej placówki. Dlatego powstający w szkole Kodeks 2.0 również powinien posiadać indywidualny charakter, przystosowany do potrzeb i możliwości konkretnej szkoły. Tylko wtedy będzie spełniał swoją

funkcję i faktycznie porządkował zasady korzystania z TIK. Jeśli szkoła posiada jeden komputer i rzutnik, reguła wykorzystywania multimediów na każdej lekcji okaże się raczej niemożliwa do spełnienia. Ważne jest gruntowne przemyślenie wszystkich kodeksowych zasad i uwzględnienie realiów szkoły. Można również poza Kodeksem 2.0 wypracować wraz z uczniami „kodeks przyszłości”, który będzie odbiciem uczniowskich marzeń o idealnej szkole XXI wieku.

5. **W działaniu** – postulaty Kodeksu powinny być testowane w trakcie całego roku szkolnego i modyfikowane w odpowiedzi na nowe wyzwania i potrzeby.
   Kodeks 2.0 powinien być praktyczny i użyteczny. Jedynie w działaniu można sprawdzić, czy naprawdę odpowiada na potrzeby szkolnej społeczności, służy rozwojowi uczniów i pomaga nauczycielom w prowadzeniu zajęć. W szkołach, które już mają wypracowany Kodeks 2.0 nowy rok może przynieść nowe wyzwania takie, jak instalacja wi-fi w szkole. Wprowadzenie sieci bezprzewodowej wymaga uzupełnienia Kodeksu o punkty regulujące dostęp uczniów do Internetu w szkole. Następnie nowe zasady muszą zostać sprawdzone podczas zajęć i innych form uczniowskiej aktywności.

Kodeks 2.0 – przykłady punkty

Szkolny Kodeks 2.0 nie powinien zawierać więcej niż kilkanaście, maksimum 20 punktów. Może ich być nawet kilka, zwłaszcza w szkołach podstawowych. Ważne, by sformułowane przez szkołę propozycje zasad kodeksu były zrozumiałe dla uczniów, akceptowane przez szkolną społeczność, a także aktualne i użyteczne. By naprawdę porządkowały szkolne życie w tej dziedzinie. Zasady mogą być ogólne lub bardzo szczegółowe.

Na przykład:

- Uczniowie w naszej szkole nie kopiują tekstów z Internetu, udając, że sami je napisali. Jeśli je wykorzystują, zawsze zaznaczają, jakie jest źródło materiału i kto jest jego autorem.
- Telefony komórkowe uczniów i nauczyciela są podczas lekcji wyłączone.
- Nauczyciele w naszej szkole chętnie korzystają z pomysłów uczniów, jak stosować na lekcjach nowe technologie.
- Każdy uczeń naszej szkoły ma dostęp do swoich ocen i uwag nauczycieli w elektronicznym dzienniku.
- Nauczyciele mają adresy e-mailowe przeznaczone do kontaktu z uczniami i rodzicami. Bez nadmiernej zwłoki odpowiadają na listy.
- Nauczyciele w naszej szkole proponują uczniom korzystanie z internetowych narzędzi i zasobów – programów, stron, filmów itp. – ułatwiających uczenie się. Zapraszają uczniów do współpracy w ich wyborze.
- W naszej szkole dążymy do tego, by ze sprzętu komputerowego korzystali nauczyciele wszystkich przedmiotów.
- Uczniowie naszej szkoły organizują i prowadzą zajęcia z TIK dla dorosłych. Uczą korzystania z Internetu chętnych rodziców, dziadków, sąsiadów itd. Jest to jedno z zadań na zajęciach informatyki.
- Uczniowie korzystają ze szkolnych komputerów w czasie przerw, podczas „okienek” i po lekcjach, zgodnie z regulaminem (Uwaga! Określa on m.in., kto odpowiada za jego przestrzeganie i za sprzęt).